

Líneas Estratégicas para la Integración de las Personas Inmigrantes en las Illes Balears 2026-2027

ÍNDICE

I	Introducción.....	1
II	Marco competencial.....	1
III	Principios rectores	2
IV	Especial referencia al principio de colaboración interadministrativa	2
V	Medios materiales y humanos destinados al ejercicio de la competencia autonómica de integración de las personas inmigrantes	4
	• Servicio de Inmigración, adscrito a la Dirección General de Inmigración y Cooperación al Desarrollo.....	4
	• Las oficinas de asesoramiento a las personas inmigrantes.....	4
	• Casal de Asociaciones de Inmigrantes y ONGD.....	5
	• Consejo Asesor para la Integración de las Personas Inmigrantes de las Illes Balears.....	6
	• Espacios cedidos a otras administraciones para facilitar funciones relacionadas con la inmigración.....	6
VI	Líneas estratégicas: ejes y medidas.....	7
	Eje 1. Acogida y regularización ordinaria de las personas inmigrantes.....	7
	Eje 2. Integración cultural y lingüística.....	8
	Eje 3. Educación y deporte.....	8
	Eje 4. Empleo y emprendimiento.....	9
	Eje 5. Salud.....	10
	Eje 6. Vivienda y convivencia cívica.....	10
	Eje 7. Igualdad y lucha contra la discriminación.....	10
	Eje 8. Participación ciudadana.....	11
	Eje 9. Especial atención a la infancia y adolescencia.....	11

Eje 10. Atención Social a la población inmigrante	12
Eje 11. Retorno voluntario.....	12
Eje 12. Formación de los trabajadores dedicados a la competencia de integración de la población inmigrante en la sociedad de las Illes Balears.....	12
Eje 13. Participación en foros internacionales competentes en materia de migración.....	12
Eje 14. Campañas de comunicación institucional	13
Eje 15. Seguimiento y evaluación.....	13

Anexos

Anexo 1. Datos de población extranjera en las Illes Balears 2025
(IBESTAT- Instituto Balear de Estadística)

Anexo 2. Memoria del Consejo Económico y Social correspondiente al año 2024 (parte 1.3.4. “La inmigración”, del bloque III, “La población de las Illes Balears”)

Anexo 3. Estrategia comunitaria en materia de inmigración, resumen.
(Comisión Europea, 29 de enero de 2026)

Líneas Estratégicas para la Integración de las Personas Inmigrantes en las Illes Balears 2026-2027

I. Introducción

El presente documento propone para los ejercicios de 2026 y 2027 un conjunto de medidas y herramientas para la integración efectiva de las personas inmigrantes en las Illes Balears. Se basa en una perspectiva realista, que tiene en cuenta los medios de que realmente dispone nuestro territorio para conseguir esta integración, y se estructura en ejes estratégicos.

II. Marco competencial

Las competencias de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears en materia de inmigración están determinadas en las siguientes normas:

- Artículo 16 del Estatuto de Autonomía, relativo a los derechos sociales de los ciudadanos de las Illes Balears, que prevé la «atención social de los inmigrantes con residencia permanente en la comunidad autónoma de las Illes Balears».
- Artículo 30.49 del Estatuto de Autonomía, que incluye, dentro de las competencias exclusivas de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, la «integración social y económica del inmigrante».
- Artículo 32.18 del Estatuto de Autonomía, que incluye, dentro de las competencias ejecutivas de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, la «inmigración en los términos previstos en la Constitución y en la legislación del Estado».
- Artículo 149.1.2 de la Constitución Española, que establece que el Estado tiene las competencias exclusivas en materia de «nacionalidad, inmigración, extranjería y derecho de asilo». Ello implica la regulación y el control de la entrada de las personas migrantes en el territorio español, en las vertientes de seguridad interior, fronteras, procesos de regularización de la residencia y otras condiciones. En el ejercicio de estas funciones, la legislación del Estado ha impuesto a las comunidades autónomas algunas tareas relacionadas con las competencias estatales antes mencionadas, como es la emisión de informes sobre el esfuerzo de

integración o de arraigo social, y otras que implican una colaboración activa en los procesos de integración efectiva de las personas inmigrantes, y el ejercicio de la competencia ejecutiva prevista en el artículo 32.18 del Estatuto de Autonomía de las Illes Balears.

III. Principios rectores de las Líneas Estratégicas

- Enfoque de respeto a los derechos humanos y no discriminación.
- Modelo de integración con los siguientes pilares: igualdad de trato, respeto a la diversidad cultural, interculturalidad.
- Modelo de integración asimilacionista respecto de los parámetros que se consideran básicos para el Estado de Derecho y la democracia.
- Universalidad de acceso a los servicios públicos con atención a situaciones de especial vulnerabilidad.
- Activación de los mecanismos de colaboración y cooperación entre las administraciones públicas (Estado, CAIB, consejos insulares, ayuntamientos), teniendo en cuenta los respectivos ámbitos competenciales.
- Coordinación intersectorial entre las diferentes consejerías de la Comunidad Autónoma competentes en materias relacionadas con la integración de las personas inmigrantes (salud, educación, empleo, cultura, servicios sociales...).
- Consideración de la integración como un proceso bidireccional que necesita la proactividad de las personas inmigrantes.
- Participación activa de la sociedad civil y de las propias personas inmigrantes en la consecución del objetivo de su integración plena en la sociedad balear.
- Evidencia, evaluación e innovación pública (estrategias basadas en datos reales).
- Activación máxima del principio de colaboración interadministrativa.

IV. Especial referencia al principio de colaboración interadministrativa: la colaboración y la transmisión de datos, elemento fundamental para el ejercicio de la competencia autonómica de integración

Para elaborar este documento de Líneas Estratégicas partimos de la siguiente realidad: las Illes Balears, por su configuración marítima y geoestratégica, son frontera española y frontera sur de Europa. Por lo tanto, es necesario actuar en todo momento desde el principio de la colaboración entre las administraciones públicas y de la obligación de mantener la lealtad institucional, de conformidad con

los artículos 3.1.e) y 3.1 k) de la Ley 40/2015, de 1 de octubre, de Régimen Jurídico del Sector Público, y el artículo 140 de la misma ley. Las decisiones del Estado impactan directamente sobre las Illes, por lo que es necesario que el Estado tenga en cuenta a la Comunidad Autónoma en la toma de estas decisiones.

La transmisión de datos entre Administraciones Públicas se considera pieza fundamental para un ejercicio correcto y responsable de la competencia. Esta transmisión se solicitará especialmente a la Administración del Estado, en relación con los datos que tenga el Estado y también en relación con los datos procedentes de los departamentos correspondientes de la Unión Europea, como FRONTEX (Agencia Europea de la Guardia de Fronteras y Costas) y el resto de las instituciones europeas.

La colaboración entre las administraciones presidirá también las relaciones con los consejos insulares y los ayuntamientos. Con relación a los primeros, teniendo en cuenta su competencia en materia de protección de menores y, con relación a los segundos, teniendo en cuenta que se trata de la Administración más cercana a los residentes y que, por lo tanto, es conocedora de primera mano de los problemas que afectan a las personas inmigrantes residentes en los municipios respectivos.

Es intención también para el periodo 2026-2027 intensificar las relaciones con los órganos e instituciones de la Iglesia católica de las Illes con relación a usos de espacios disponibles y otros asuntos de interés común.

La colaboración debe extenderse también a entidades sin ánimo de lucro que prestan asistencia a personas inmigrantes. También se debe intensificar el apoyo a las propias asociaciones de personas inmigrantes que actúan en las Illes Balears, con medios propios de la Dirección General de Inmigración y Cooperación, como la OFIM y el Casal de Asociaciones de Inmigrantes, y ONGD, que detallaremos más adelante.

El traspaso de información entre administraciones será recíproco y siempre respetando la normativa de protección de datos de carácter personal: esta es la clave de la colaboración obligada respecto al traspaso, el intercambio o la comunicación de datos. Este envío recíproco de información es intrínseco al interés común de todos los ciudadanos españoles en relación con la inmigración que recibe España.

En definitiva, el principio de colaboración de todas las Administraciones, en todas sus vertientes, debe impregnar el ejercicio de la competencia autonómica de integración de las personas inmigrantes, tanto en el ámbito de nuestras consejerías como con la Administración del Estado, con los consejos insulares y con los ayuntamientos. Este principio de colaboración se verá de forma repetida en los ejes que se describen a continuación.

V. Medios materiales y humanos destinados al ejercicio de la competencia de integración de las personas inmigrantes

Los medios materiales con los que actualmente cuenta la Dirección General de Inmigración y Cooperación al Desarrollo para el ejercicio de esta competencia son:

- **Servicio de Inmigración, adscrito a la Dirección General de Inmigración y Cooperación al Desarrollo**

Ubicación: plaza de La Drassana, 2, 07012 Palma.

Hasta el 26 de enero de 2026 contaba con tres funcionarias: una técnica superior, una técnica de grado medio (trabajadora social) y una auxiliar administrativa, destinadas a apoyar el programa temporal de ayudas a cargo del Fondo Social Europeo.

Desde el 26 de enero de 2026 cuenta con cinco funcionarios en la Relación de puestos de trabajo de la CAIB: una jefa del Servicio (del Cuerpo Superior de la Administración), una técnica superior A1, una técnica de grado medio, una administrativa y una auxiliar administrativa.

- **Las oficinas de asesoramiento a las personas inmigrantes**

Estas oficinas constituyen un servicio consolidado financiado y tutelado por la Dirección General de Inmigración y Cooperación al Desarrollo, que lleva a cabo las tareas de orientación a las personas inmigrantes, asesoramiento en los procedimientos de extranjería y otras dudas legales, así como formación.

Las OFIM constituirán una herramienta fundamental en los ejes previstos en el presente plan 2026-2027, como se verá en la descripción de los ejes estratégicos del documento.

En relación a la labor formativa, tienen especial relevancia los cursos de integración social y cultural, de 40 horas lectivas, que permiten alcanzar conocimientos sobre convivencia cívica, Constitución Española, derechos y deberes legales, etc. Habrá cursos también de las lenguas castellana y catalana, que se detallan en el eje destinado a los idiomas.

Horarios y ubicación del Servicio:

Tel. 971764588 y WhatsApp 663925403, con cita previa.

OFIM horarios de atención al público:

OFIM Palma

Mañana: lunes, martes, miércoles, jueves y viernes de 8.30 h a 14.30 h, sábados de 9.00 h a 14.00 h. Tardes: martes y jueves de 16.00 h a 19.00 h.

OFIM Manacor

Horario de atención al público: martes, miércoles y viernes de 9.00 h a 14.00 h.

OFIM Inca

Horario de atención al público: miércoles y viernes de 9.00 h a 14.00 h.

OFIM Calvià

Horario de atención al público: los jueves alternos, una semana de mañana de 8.30 h a 14.30 h y una semana de tarde de 16.30 h a 18.30 h.

El servicio de la OFIM de Palma y sus extensiones en Inca, Manacor y Calvià, así como la OFIM de Ibiza, funcionan con una contratación administrativa de prestación de servicio. La empresa que ejecuta el servicio es Estudi Sis, SL, con la supervisión y dirección del contrato de la Dirección General de Inmigración y Cooperación al Desarrollo.

OFIM Ibiza: mañanas, lunes de 9 h a 14.30 h, martes, miércoles, jueves y viernes de 9 a 14 h; tardes, martes de 16 h a 18.30 h, miércoles de 16 h a 18 h.

C/ de Les Balears 13, 3r, 07800 Ibiza.

Unidad de asesoramiento a personas inmigrantes en el Consejo Insular de Menorca

El servicio de la Oficina de Asesoramiento de Personas Inmigrantes en Menorca, lo gestiona el Consejo Insular de Menorca a través de un convenio entre la CAIB y el Consejo Insular, con financiación compartida de ambas administraciones.

Ubicación: plaza de La Biosfera, Maó.

Horario: de lunes a viernes, de 8.00 h a 15.00 h (con cita previa).

Unidad específica de asesoramiento de personas inmigrantes en Formentera

Se estudiará la viabilidad de implantar una oficina específica de asesoramiento para personas inmigrantes en Formentera, en colaboración con el Consejo Insular de Formentera.

Casal de Asociaciones de Inmigrantes y ONGD

La Dirección General de Inmigración y Cooperación al Desarrollo gestiona un espacio destinado a favorecer el asociacionismo de las personas inmigrantes, ubicado en la calle de Eusebi Estada, núm. 48, de Palma. De momento se

circunscribe a la isla de Mallorca, pero se estudiará la posibilidad de abrir casales en el resto de islas, con fórmulas colaborativas con las administraciones insulares o locales.

Se trata de un local destinado a prestar espacios a las asociaciones de personas inmigrantes que actúan en las Illes y a las entidades que prestan atención social, para que puedan realizar allí reuniones, actividades, etc.

Los horarios del Casal son:

Lunes, de 9.00 h a 15.00 h y de 16.00 h a 21.00 h; martes, miércoles, jueves y viernes, de 9.00 h a 21.00 h. Sábados, de 10.00 h a 14.00 h y de 16.00 h a 20.00 h horas.

Además de organizar el uso de las salas del Casal para las asociaciones y usuarios que lo deseen, el Casal tiene otras funciones, como apoyar las funciones consulares de las diferentes embajadas de países con nacionales en las Illes Balears, los llamados *consulados itinerantes*. En este sentido, presta los espacios y organiza la distribución de horarios para que los usuarios puedan tener más cercanos y fáciles los trámites administrativos consulares de sus países de origen.

El uso y la distribución de los espacios se asigna según un Reglamento de funcionamiento del Casal, aprobado en virtud de Orden del Consejero de Presidencia de 15 de enero de 2013.

Consejo Asesor para la Integración de las Personas Inmigrantes de las Illes Balears

Es un órgano colegiado adscrito a la Dirección General de Inmigración y Cooperación al Desarrollo, cuya finalidad es el asesoramiento en materia de integración de personas inmigrantes en la sociedad de las Illes Balears, así como la promoción de la participación social en esta materia. El Consejo fue creado en virtud de Acuerdo de Consejo de Gobierno de 25 de noviembre de 2016, el cual fue modificado posteriormente por Acuerdo de Consejo de Gobierno de 22 de junio de 2018.

La propuesta del documento de Líneas Estratégicas para la Integración 2026-2027 debe someterse a este órgano.

Espacios cedidos a otras administraciones para facilitar funciones relacionadas con la inmigración

Actualmente, la CAIB, a través de un convenio firmado con el Ministerio de Defensa, tiene ubicados varios servicios administrativos en el recinto de Son Tous

(Palma), donde ha cedido al Consejo Insular de Mallorca el uso de un espacio de primera acogida para menores inmigrantes no acompañados.

La comunidad autónoma cuenta también con un edificio ubicado en Platja de Palma, destinado a alojamiento de personas refugiadas, cedido con carácter temporal a Cruz Roja para tareas de acogida.

VI. Líneas estratégicas: ejes y medidas

Eje 1. Acogida y regularización ordinaria de las personas inmigrantes.

Primera acogida

La primera acogida es una acción cronológicamente anterior a la integración. Como hemos visto en el punto II de este plan, la competencia de primera acogida y regularización corresponde al Estado. Pero para un ejercicio óptimo por parte de la CAIB de su competencia autonómica de integración, se considera imprescindible, desde el primer momento de la entrada dentro del territorio balear del migrante, disponer de toda la información necesaria respecto a esta entrada. Para ello se pretende activar mecanismos de información recíproca entre la Delegación del Gobierno y la Dirección General de Inmigración y Cooperación, de la Consejería de Presidencia, Coordinación de la Acción del Gobierno y Cooperación Local.

Asimismo, se pretende aumentar la colaboración con los servicios destinados a la atención a las emergencias: Dirección General de Emergencias e Interior (112), Salvamento Marítimo, Guardia Civil, Policía Nacional, policías locales.

Se contemplará la participación de personal de la comunidad autónoma en labores de apoyo, observación y recogida de información —incluyendo datos como nacionalidad, edad, sexo y estado de salud—, así como en el seguimiento de la situación y movilidad de las personas que llegan de manera irregular por vía marítima. Se actuará en la obtención de información a sus posibles desplazamientos posteriores y eventuales salidas hacia otros territorios, todo ello en coordinación con los efectivos estatales responsables de la atención en las llegadas por vía marítima.

Proceso de regularización ordinaria administrativa

- En los procesos de regularización administrativa, la Dirección General de Inmigración y Cooperación, a través del Servicio de Inmigración, elabora y emite los informes autonómicos de esfuerzo de integración, necesarios para determinados procedimientos estatales de extranjería. En este campo, se fomentarán las dinámicas de colaboración entre la Oficina de Extranjería, de la

Delegación del Gobierno, y el Servicio de Inmigración, de la Dirección General de Inmigración y Cooperación al Desarrollo y, en su caso, con las entidades locales.

- Mantenimiento y mejora de los puntos de asesoramiento de las personas inmigrantes en cada isla (OFIM).
- En estos puntos OFIM: asesoramiento en trámites de extranjería, empadronamiento y documentación básica.
- En estos puntos OFIM: asesoramiento específico para solicitantes de protección internacional y víctimas de trata.
- En estos puntos OFIM: derivación a servicios sociales especializados (de los Ayuntamientos, de los Consells Insulars o de la propia CAIB, así a como servicios concertados con entidades sin ánimo de lucro).
- Elaboración de una guía informativa.

Eje 2. Integración cultural y lingüística

- Oferta modular y gratuita de cursos de idiomas (castellano y catalán. Cursos de alfabetización).
- En colaboración con el Instituto de Estudios Baleáricos (IEB):
 - Cursos de acogida lingüística en el Casal de Asociaciones de Inmigrantes y ONGD (catalán, nivel inicial).
 - Fomento entre la población inmigrante de la participación en los proyectos y actividades que se llevan a cabo en el IEB, como las excursiones «La lengua camina», el voluntariado lingüístico, encuentros de conversación, etc.
- Línea de subvenciones destinada a entidades sin ánimo de lucro que promuevan cursos de idiomas de castellano y catalán, así como cursos de valores constitucionales y convivencia.
- Mediación intercultural y formación en competencias cívicas (valores constitucionales, convivencia), en las OFIM.
- Reconocimiento de competencias previas y alfabetización digital.

Eje 3. Educación y deporte

— **En coordinación y colaboración con la Consejería de Educación y Universidades:**

- Planes de acogida escolar, refuerzo lingüístico y acompañamiento a las familias procedentes de terceros países.
- Prevención del absentismo escolar y apoyo psicosocial.
- Elaboración de itinerarios para jóvenes extutelados por las administraciones públicas.
- Acreditación de aprendizajes no formales.

. En colaboración con distintas asociaciones de las Illes Balears, realización de cursos complementarios o de refuerzo destinados a niños y niñas en proceso de adaptación.

— **Con la colaboración de la Consejería de Educación y Universidades, y la Consejería de Empresa, Autónomos y Energía:**

. Línea de subvenciones destinada a entidades que promuevan proyectos educativos de transición escuela-empleo.

— **Con la colaboración de la Consejería de Turismo, Cultura y Deportes:**

. Línea de subvenciones destinada a entidades que promuevan proyectos de integración basados en el deporte, especialmente el deporte por equipos.

Eje 4. Empleo y emprendimiento

- A través de las OFIM: orientación laboral, orientación para la homologación / la equivalencia de títulos, orientación para la formación profesional ajustada al currículum previo del alumno extranjero.
- En colaboración con el SOIB o la Consejería de Trabajo, Función Pública y Diálogo Social: programas de empleo con incentivos a la contratación, especialmente para mujeres y jóvenes.
- En colaboración con el SOIB o la Consejería de Empresa, Autónomos y Energía: apoyo al autoempleo y economía social, microcréditos y mentorización empresarial. Cursos de educación financiera.
- En colaboración con el SOIB se facilitará el acceso de las personas inmigrantes, que cumplan los requisitos, a las políticas activas de empleo.
- Líneas de subvenciones destinadas a entidades de la sociedad civil que promuevan los programas enfocados a la empleabilidad en las Illes Balears.

- Identificación, valorización y aprovechamiento de capital humano, profesional y empresarial de la población migrante atendiendo especialmente a la cobertura de necesidades del mercado de trabajo de las Illes Balears.

Eje 5. Salud

En colaboración con el Servicio de Salud de las Illes Balears (IB SALUT)

- Acceso efectivo a atención primaria y salud mental con un enfoque que atienda la diversidad de origen.
- Erradicación de prácticas quirúrgicas domésticas peligrosas, como la mutilación genital femenina a niñas y adolescentes: Actualización del Protocolo de Prevención y atención de niñas sobre mutilación genital femenina de 2017.
- Programas de salud laboral y prevención (riesgos, vacunación, salud sexual y reproductiva).
- Refuerzo de los intérpretes y mediación cultural en los dispositivos sanitarios.
- Organización de reuniones periódicas entre la Dirección General de Inmigración y Cooperación y el IBSALUT para detectar deficiencias y poner en marcha medidas de mejora en los ámbitos mencionados.
- Creación de una unidad especializada en atención de problemas específicos derivados de la penosidad de las travesías.

Eje 6. Vivienda y convivencia cívica

En colaboración con la Consejería de Vivienda, Territorio y Movilidad:

- Prevención de las situaciones de infravivienda.
- Evitación de la ocupación ilegal de viviendas.

En colaboración con los ayuntamientos:

- Charlas divulgadoras sobre las ordenanzas reguladoras de la convivencia en los municipios (ruidos, reciclaje correcto de residuos, tenencia de animales, etc.)

Eje 7. Igualdad y lucha contra la discriminación

- Protocolos contra delitos de odio y discriminación; apoyo jurídico y psicosocial a víctimas, a través de las OFIM.
- Atención y asesoramiento para la prevención de la violencia machista y el tráfico de personas, a través de las OFIM y en colaboración con el Instituto Balear de la Mujer (IBDONA).

- Impulso de campañas públicas de concienciación orientadas a la no discriminación, incluyendo acciones frente a la imposición del uso de prendas de vestir que invisibilicen a la mujer o limiten su libertad personal, así como a la promoción de la igualdad.

Eje 8. Participación ciudadana

- Consejo Asesor de la Inmigración. Convocatoria periódica de este órgano participativo.
- Línea de subvenciones para el fomento o para el mantenimiento del asociacionismo de personas migrantes.
- Impulso en el fomento del uso de espacios comunitarios de encuentro de personas inmigrantes, a través del Casal de Asociaciones de Inmigrantes de Palma. Estudio de la implantación de casales en Menorca, Ibiza y Formentera.
- Elaboración de procesos de encuestas ciudadanas para conocer la percepción real de la ciudadanía, tanto autóctona como extranjera, hacia la cuestión de la inmigración, dentro del marco del programa autonómico Pacto por la Sostenibilidad (proceso participativo para el Pacto Social y Político por la Sostenibilidad Económica, Social y Ambiental de las Illes Balears, actualmente en marcha).
- Reuniones periódicas con los Consulados con sede en Illes Balears y/o, en su caso, con las comisiones de trabajo del cuerpo consular de Baleares.

Eje 9. Especial atención a la infancia y adolescencia

Los niños, niñas y adolescentes migrantes no acompañados (NNAMNA) constituyen una cuestión específica y diferenciada en la competencia genérica de atención e integración de personas inmigrantes. Esta competencia específica corresponde fundamentalmente a los Consejos Insulares.

- En colaboración con la Dirección General de Familias, Infancia, Juventud, Diversidad e Igualdad (CAIB) y los Consejos Insulares, elaboración de protocolos de coordinación de actuaciones de acogida y tutela de los niños, niñas y adolescentes migrantes no acompañados.
- En colaboración con la Dirección General de Familias, Infancia, Juventud, Diversidad e Igualdad (CAIB), impulso de medidas de asesoramiento y formación de profesionales en materia de asilo y protección internacional.

Eje 10. Atención Social a la población inmigrante

En colaboración con la Dirección General de Bienestar Social (CAIB):

- Impulso de la coordinación y cooperación municipal y de medidas de apoyo a los servicios sociales comunitarios básicos para la atención de personas inmigrantes.
- Mejora del circuito de acceso de los servicios sociales especializados a la población inmigrante en situación de especial vulnerabilidad debidamente acreditada por los servicios sociales comunitarios básicos.

Eje 11. Retorno voluntario

Fomento de los programas de retorno voluntario y asistido de personas inmigrantes a sus países de origen, a través de convenios con entidades sin ánimo de lucro que ejecuten estos programas y, en su caso, en coordinación con los consulados respectivos.

Eje 12. Formación de trabajadores dedicados a la competencia de integración de la población inmigrante en la sociedad de las Illes Balears

- Formación de los funcionarios de la CAIB: implantación de cursos en la Escuela Balear de Administración Pública (EBAP) con enfoque práctico para el trabajo cotidiano relativo a la atención de las personas inmigrantes.
- Formaciones destinadas a los trabajadores y voluntarios dedicados a la atención directa de personas inmigrantes: formación a cargo de la Dirección General de Inmigración y Cooperación, en colaboración con la Dirección General de Juventud, competente en materia de voluntariado i/o, en su caso, en colaboración con instituciones docentes.
- Línea de subvenciones para cursos impartidos por entidades del tercer sector en cuyo objeto social se encuentre la atención directa de personas inmigrantes.

Eje 13. Participación en foros internacionales competentes en materia de migración

Participación de personal de la consejería competente en inmigración en los foros u organismos internacionales, que planteen grupos de trabajo interesantes para las Illes, como la OIM (Organización Internacional de la Migración).

Muy especialmente se activará la participación en organismos europeos, con el fin de cumplir la alineación con los principios comunes del Pacto Europeo para la Migración y el Asilo, y en organismos cuyos miembros presentan características

similares con las Illes en materia de inmigración, colaborando en los grupos de trabajo encargados de abordar problemas comunes de las regiones marítimas e insulares, como las llegadas de personas inmigrantes por mar.

Eje 14. Campañas de comunicación institucional

En colaboración con la Dirección General de Comunicación, de la Consejería de Presidencia, Coordinación de la Acción del Gobierno y Cooperación Local, emisión de campañas con las siguientes finalidades:

- Lucha contra la discriminación hacia las personas inmigrantes.
- La Dirección General de Comunicación impulsará campañas de comunicación orientadas a concienciar sobre los riesgos de las travesías marítimas irregulares y los peligros asociados, así como sobre la actuación de redes que se lucran con el tráfico de personas, con el objetivo de contrarrestar en origen percepciones erróneas sobre el destino.

Eje 15. Seguimiento y evaluación por parte de la CAIB

Seguimiento constante a cargo del personal del Servicio de Inmigración, con el apoyo del Servicio Jurídico de la Consejería de Presidencia, Coordinación de la Acción del Gobierno y Cooperación Local.

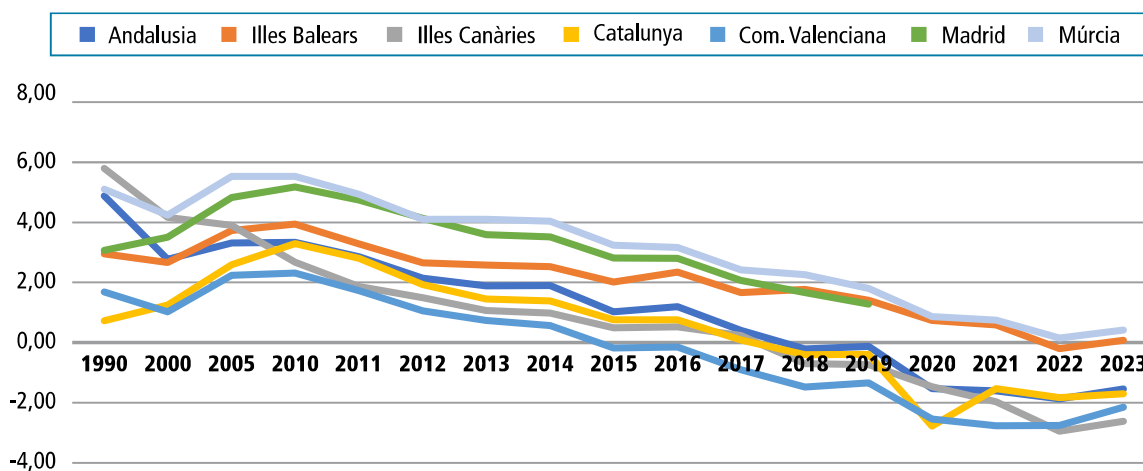
Evaluaciones anuales y revisión bienal de las Líneas Estratégicas para la Integración de las Personas Inmigrantes en las Illes Balears.

Població resident segons sexe, grup d'edat quinquennal i país de nacionalitat. Illes Balears, illa de residència i any

Aquesta taula ofereix dades anuals sobre la població que resideix a les Illes Balears segons el sexe, el grup d'edat quinquennal (fins als 100 anys o més) i la nacionalitat. La informació es desagrega territorialment a nivell de illa de residència. Les dades de cada any estan referides a l'1 de gener.

Columns	Edats	Sexes		
Files	Període	Territori	Nacionalitats	
	Total			
	Ambdós sexes	Dones	Homes	
2025				
Illes Balears				
Total	1 249 844	627 171	622 673	
Espanya	978 953	494 142	484 811	
Món (exclosa Espanya)	270 891	133 029	137 862	
Europa (exclosa Espanya)	124 842	64 944	59 898	
Alemanya	22 632	12 328	10 304	
Bulgària	6 307	3 333	2 974	
França	7 553	3 927	3 626	
Itàlia	28 561	13 095	15 466	
Països Baixos	3 784	1 980	1 804	
Regne Unit	18 448	9 439	9 009	
Romania	11 950	5 902	6 048	
Àfrica	42 377	15 177	27 200	
Algèria	1 627	446	1 181	
Mali	983	194	789	
el Marroc	30 147	11 606	18 541	
Nigèria	1 825	705	1 120	
Senegal	5 366	1 401	3 965	
Amèrica	86 464	45 264	41 200	
Argentina	12 076	6 046	6 030	
el Brasil	4 461	2 620	1 841	
Colòmbia	29 034	15 171	13 863	
Equador	5 490	2 412	3 078	
Paraguai	6 063	3 066	2 997	
Perú	4 590	2 299	2 291	
Veneçuela	5 447	2 957	2 490	
Àsia	16 366	7 406	8 960	
Filipines	2 516	1 431	1 085	
Índia	2 946	1 100	1 846	
Pakistan	2 472	632	1 840	
República Popular de la Xina	6 053	3 002	3 051	

Gràfic III-1.4.

Taxes de creixement vegetatiu per 1.000 (1990-2010 decennal / 2011-2023 anual)

Font: INE (2025), Indicadors demogràfics

Nota: les dades anteriors a 2022 són les publicades en memòries anteriors tot i que l'INE ha actualitzat les dades dels anys 2012 a 2022 d'acord amb les dades de població dels nous censos de població

en les edats més avançades, especialment entre les dones.

1.3.4. LA IMMIGRACIÓ

Un dels components demogràfics més importants en l'estructura i la dinàmica de les poblacions actuals són els moviments migratoris, ja que constitueixen un dels elements de l'equació compensadora que determina la grandària d'una població.

La importància de la immigració es fa palesa en l'estructura de la població segons les variables de nacionalitat i lloc de naixement. Així, tal com s'ha indicat a l'inici d'aquest capítol, la població resident nascuda fora de la comunitat autònoma (sigui en una altra comunitat espanyola o a l'estranger) representa el 47,9 % de la població censal.

El nombre de persones nascudes a l'estranger és de 340.619, fet que suposa el 27,65 % de la població resident a les Balears. Aquest grup de població ha crescut en un any en 20.913 persones, és a dir, un 6,54 %. Tot i que la taxa de variació anual és un punt percentual inferior a la de 2022, es manté la tendència de creixement de la població nascuda a l'estranger.

Pel que fa a la població amb nacionalitat estrangera, se situa en 260.727 persones (+5,27 %), de les quals 19.852 han nascut a Espanya. La resta han nascut en una àmplia diversitat de països (se'n comptabilitzen més de 90), tot i que els grups més nombrosos provenen del Marroc, Colòmbia i l'Argentina (vegeu el [quadre III-1.11](#)).

Pel que fa al balanç migratori —especialment significatiu en els períodes 2004-2008 i 2016-2019—, es pot afirmar que

QUADRE III-1.11. DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA SEGONS EL PAÍS DE NAIXEMENT (2024)		
Total	260.727	100,00 %
Marroc	25.209	9,67 %
Colòmbia	25.208	9,67 %
Argentina	21.322	8,18 %
Alemanya	19.139	7,34 %
Regne Unit	16.607	6,37 %
Itàlia	12.880	4,94 %
Romania	10.017	3,84 %
França	6.131	2,35 %
Paraguai	5.894	2,26 %
Bulgària	5.822	2,23 %
Veneçuela	5.547	2,13 %
Equador	5.151	1,98 %
Brasil	5.017	1,92 %
Xina	4.690	1,80 %
Senegal	4.551	1,75 %
Uruguai	4.255	1,63 %
Perú	4.064	1,56 %
Ucraïna	3.693	1,42 %
Cuba	3.116	1,20 %
Països Baixos	3.049	1,17 %
Polònia	2.972	1,14 %
Bolívia	2.946	1,13 %
Índia	2.587	0,99 %
Rússia	2.359	0,90 %
Pakistan	2.245	0,86 %
Filipines	2.204	0,85 %
Xile	1.870	0,72 %
Suècia	1.752	0,67 %
Nicaragua	1.704	0,65 %
Estats Units	1.692	0,65 %
República Dominicana	1.690	0,65 %
Portugal	1.671	0,64 %
Nigèria	1.667	0,64 %
Argèlia	1.661	0,64 %
Bèlgica	1.295	0,50 %
Suïssa	1.267	0,49 %
Àustria	1.026	0,39 %

continua

República Txeca	849	0,33 %
Mèxic	847	0,32 %
Mali	810	0,31 %
Hondures	796	0,31 %
Hongria	790	0,30 %
Irlanda	788	0,30 %
República Eslovaca	717	0,28 %
Moldàvia	643	0,25 %
Altres països d'Àfrica	559	0,21 %
Sud-àfrica	521	0,20 %
Dinamarca	498	0,19 %
Bangladesh	471	0,18 %
Altres països d'Europa	433	0,17 %
Austràlia	373	0,14 %
Lituània	371	0,14 %
Mauritània	369	0,14 %
Tailàndia	333	0,13 %
Canadà	313	0,12 %
El Salvador	312	0,12 %
Altres països d'Àsia	306	0,12 %
Finlàndia	299	0,11 %
Sèrbia	282	0,11 %
Noruega	269	0,10 %
Ghana	268	0,10 %
Guinea	241	0,09 %
Turquia	236	0,09 %
Grècia	235	0,09 %
Altres països d'Oceania	227	0,09 %
Nepal	223	0,09 %
Geòrgia	216	0,08 %
Belarús	212	0,08 %
Israel	209	0,08 %
Gàmbia	205	0,08 %
Guinea Equatorial	188	0,07 %
Letònia	184	0,07 %
Japó	184	0,07 %
Guatemala	180	0,07 %
Croàcia	177	0,07 %
Iran	159	0,06 %

continua

Albània	144	0,06 %
Armènia	115	0,04 %
Tunis	113	0,04 %
Vietnam	101	0,04 %
Altres països d'Amèrica	99	0,04 %
Estònia	95	0,04 %
Costa Rica	92	0,04 %
Camerun	88	0,03 %
Indonèsia	87	0,03 %
Costa d'Ivori	77	0,03 %
Egipte	76	0,03 %
Panamà	75	0,03 %
Líban	57	0,02 %
Kazakhstan	57	0,02 %
Corea	56	0,02 %
Síria	51	0,02 %
Guinea-Bissau	46	0,02 %
Cap Verd	43	0,02 %
Angola	40	0,02 %
Andorra	36	0,01 %
Iraq	30	0,01 %
Jordània	19	0,01 %
Etiòpia	15	0,01 %

Font: INE, Cens de població 2024.

es mantenen les dinàmiques prepadèmiques de l'any 2022. Així, mentre que el 2021 el balanç migratori fou de només 2.337 persones, amb un saldo exterior positiu de 3.732 persones i un saldo interior negatiu de -1.395, el 2023 es registra un balanç positiu de 21.362 persones, amb un saldo interior de +2.489 i un saldo exterior de +18.873. No obstant això, en comparació amb l'any 2022, el balanç total és inferior.

Per illes, totes presenten un balanç global positiu, tot i que Eivissa i Formentera mostren balanços interiors negatius de -81

i -13, respectivament. (vegeu el [quadre III-1.12](#)).

Les dades reflecteixen el paper fonamental de la immigració en el creixement i la configuració de la població de les Balears. Malgrat una lleugera reducció del balanç migratori en comparació amb l'any anterior, la tendència global continua sent de creixement, especialment en la població nascuda a l'estranger. Aquest fenomen no només impacta en la demografia, sinó que també té implicacions socials, econòmiques i culturals que cal tenir en compte en la planificació de polítiques públiques i serveis.

QUADRE III-1.12. BALANÇ MIGRATORI TOTAL, EXTERIOR (ESTRANGER) I INTERIOR (ENTRE CA). RESULTATS PER ILLES (2022-2023)			
	Balanç total	Balanç exterior	Balanç interior
2022			
Illes Balears	22.676	20.740	1.936
Mallorca	17.633	16.723	910
Menorca	1.965	1.287	678
Eivissa	3.322	2.922	400
Formentera	-244	-192	-52
2023			
Illes Balears	21.362	18.873	2.489
Mallorca	17.208	15.418	1.790
Menorca	2.100	1.307	793
Eivissa	1.974	2.055	-81
Formentera	80	93	-13

Font: INE (2025), Estadística de migracions i canvis de residència (EMCR).

REQUADRE III-1.

DINÀMIQUES MIGRATÒRIES I TRANSFORMACIÓ SOCIAL A LES ILLES BALEARS: UNA LECTURA GEOGRÀFICA I HISTÒRICA CONTEMPORÀNIA

JOANA M. PETRUS BEY
Departament de Geografia

PERE SALAS VIVES
Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts
Universitat de les Illes Balears

Al llarg del segle XX i fins a les primeres dècades del segle XXI, les Illes Balears han experimentat un increment demogràfic sostingut i progressivament accelerat, que ha passat de 311.649 habitants el 1900 a 1.231.768 l’any 2024,

xifra que suposa gairebé quadruplicar la població resident en un termini de 120 anys. Aquesta evolució ha estat marcada per una combinació de creixement natural i, especialment a partir de la segona meitat del segle XX, per intensos fluxos migratoris, primer nacionals i posteriorment internacionals.

Durant les primeres sis dècades del segle XX, el creixement demogràfic de les Illes Balears va ser relativament moderat. Els increments intercensals oscil·laren entre 12.800 i 42.000 persones, i les taxes relatives respecte a la població mitjana del període es mantingueren generalment per sota del 5 %. Un dels pocs períodes amb una taxa més elevada fou el comprès entre 1930 i 1940, amb un 10,86 %, tot i coincidir amb els anys de la Guerra Civil. Això indica que, malgrat la conflictivitat política i social, el balanç demogràfic no va patir un impacte substancialment ne-

gatiu. Entre 1900 i 1960, el creixement absolut va ser de 131.678 persones, i va situar la població en 443.327 habitants a les portes dels anys seixanta.

Aquest patró de creixement demogràfic de la primera meitat del segle XX s'ha d'entendre en paral·lel amb l'avanç del procés d'industrialització de l'època, que seguí a les Balears un model atípic caracteritzat per salaris baixos, escassa inversió en capital fix i una estructura industrial basada en la utilització intensiva de mà d'obra. Activitats com el calçat, la metal·lúrgia lleugera, el tèxtil o la indústria agroalimentària estaven dominades per petites i mitjanes empreses amb una productivitat limitada, però capaces d'impulsar un dinamisme mercantil que sovint ha estat ignorat per les anàlisis tradicionals i que es fa evident en fenòmens com el treball femení, la pluriactivitat o la capacitat d'adaptació a diferents sectors¹. Amb tot, aquesta activitat econòmica no fou suficient per absorbir totalment el creixement vegetatiu del període, i trobà en l'emigració una resposta emprenedora a les oportunitats que oferien mercats exteriors amb els quals les illes mantenien vincles comercials tradicionals. L'alt creixement vegetatiu del període afavorí així l'emigració cap a destins com Sud-amèrica, Algèria o el sud de França, que actuaven com a focus d'atracció en ser econòmicament més dinàmics i oferir més possibilitats d'ascens social. Així, l'emigració esdevé part d'una lògi-

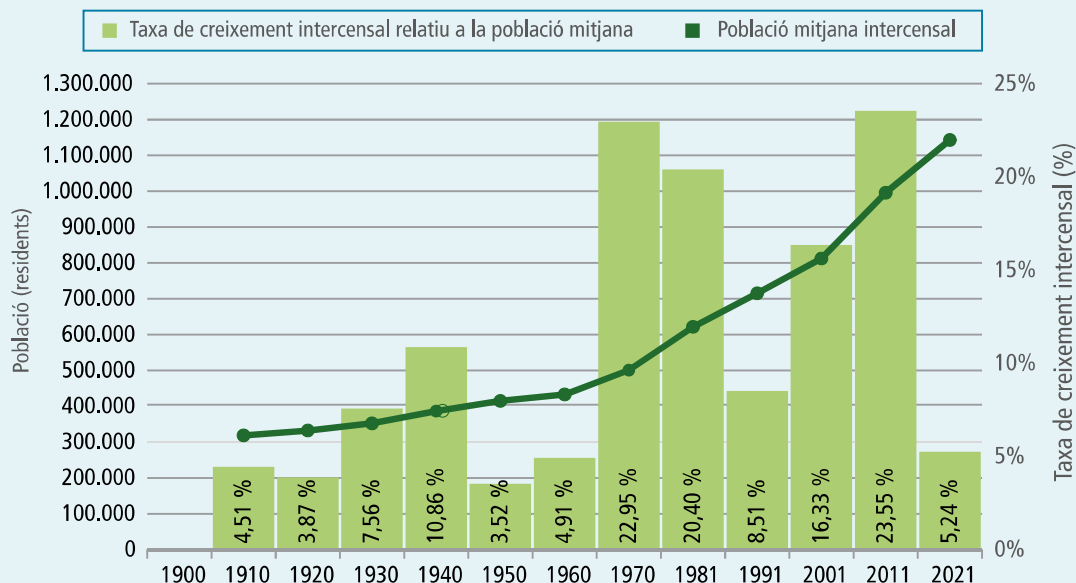
ca econòmica més complexa, en què la mobilitat de la força de treball responia també a l'existència de xarxes i capacitats adaptatives.

A partir dels anys vint, però, la mecanització progressiva i la introducció d'energies modernes permeteren augmentar la capacitat productiva. Aquesta transformació tècnica, combinada amb una demanda interna sostinguda, reforçà la capacitat de retenció de població. D'aquesta manera, l'activitat industrial, encara que fragmentada i de dimensió reduïda, actuà com a estabilitzador demogràfic, de manera que va evitar pèrdues significatives d'efectius poblacionals i va contribuir a la cohesió econòmica i social de les illes (vegeu el [gràfic RIII-1.1](#)).

A partir de la dècada de 1960, coincidint amb un canvi en el model productiu gràcies a l'impuls que proporcionà l'activitat turística, la construcció i la reestructuració econòmica cap al sector dels serveis, les Illes iniciaren un període de fort creixement demogràfic que es manté encara avui. Només entre 1960 i 1970, la població va augmentar gairebé el mateix que en els seixanta anys previs (+114.960 persones), amb una taxa intercensal del 22,95 % —la més alta registrada fins aquell moment. Aquest creixement s'explica tant per un creixement natural vigorós, amb taxes de natalitat del 18,8 % —gràcies al fenomen conegut com el *baby boom*—, com per l'arribada de població procedent de distintes regions peninsulars, atreta per les oportunitats laborals derivades del boom turístic. El patró, tot i que es moderà a causa de la crisi iniciada el 1973,

1. Manera, C.; Parejo, A. (2012). «El índice de producción industrial de las Islas Baleares, 1850-2007». *Revista de Historia Industrial*, núm. 50, p. 17-47.

Gràfic RIII-1.1.
Creixement demogràfic de les Illes Balears. Variació intercensal 1900-2021

Font: INE (2024), Cens de població.

es mantingué entre 1970 i 1981, període en què es registrà un increment de 126.801 persones i una taxa de creixement del 20,40 %.

Durant les dècades següents, el ritme de creixement es moderà. Entre 1981 i 1991, l'increment va ser de 60.856 habitants (8,51 %), en bona part gràcies a la caiguda de la fecunditat. A la dècada següent, entre 1991 i 2001, s'enregistrà una nova acceleració fins a les 132.683 persones (16,33 %). És, però, entre 2001-2011 quan es produeix el creixement més accentuat de tota la sèrie, amb la incorporació d'un saldo net de 234.487 habitants i una taxa intercensal del 23,55 %, impulsat sobretot per la immigració internacional. És en aquest període que les Illes Balears s'han consolidat com una de les destinacions més dinàmiques de l'Estat espanyol, tant pel que fa a la mobilitat residencial com al turisme,

que sosté un nou model productiu basat, com l'anterior, en la capacitat de connectar economies externes, un ús intensiu de la mà d'obra i salaris mitjans inferiors als d'altres regions espanyoles.

Finalment, entre 2011 i 2021, s'ha produït una relativa desacceleració, amb un increment de 59.894 habitants i una taxa intercensal del 5,24 %. Aquest alentiment reflecteix l'impacte de la crisi econòmica iniciada a partir de 2008 i la COVID-19, que va reduir els fluxos migratoris d'entrada i incrementà lleugerament les sortides. Així mateix, les dades dels darrers anys indiquen una represa del ritme de creixement de la població gràcies a un augment del nombre d'immigrants.

En termes comparatius, el creixement acumulat del segle XX (de 311.649 a 845.630 habitants) va ser de 533.981

persones, amb una taxa relativa acumulada del 171 %. No obstant això, només en les dues primeres dècades del segle XXI (2001-2021) l'augment ja ha estat de 294.381 persones, amb una mitjana anual de creixement gairebé triple respecte al segle anterior (16.296 vs. 5.340 habitants/any). L'índex relatiu de població prenent l'any 1900 com a base = 100 és de 376,39 l'any 2021, que fa palesa de forma inequívoca com s'ha multiplicat la pressió demogràfica sobre el territori.

En el període 1960-2024, ens trobam, per tant, amb dues fases de creixement demogràfic clarament diferenciades, d'una banda, la protagonitzada per la migració peninsular durant les dècades 1970 i 1980; i d'altra, la registrada des de finals del segle XX en què els fluxos immigratoris exteriors han estat molt més importants que els interautonòmics i han marcat la tendència positiva i creixent de la població balear.

1.1.

BALANÇOS MIGRATORIS

L'INE publica des de 2008 una sèrie contínua d'estadística de migracions exteriors i interiors que permet conèixer l'origen dels fluxos d'arribada a les Illes Balears i els de sortida cap a altres comunitats autònomes o l'estranger.

L'evolució dels fluxos migratoris a les Illes Balears entre 2008 i 2021 reflecteix l'impacte directe dels cicles econòmics sobre el comportament geogràfic de la mobilitat laboral i residencial. Les Illes

Balears han estat, durant aquest període, una destinació preferent per a migrants tant d'origen internacional com peninsular, però els patrons de mobilitat d'ambdós col·lectius són diferenciats.

Els migrants procedents d'altres comunitats autònomes també han mantengut un flux continu d'entrada, amb valors que oscil·len entre les 12.000 i 18.000 persones anuals. No obstant això, el comportament d'aquest col·lectiu destaca per una major inestabilitat perquè va acompanyat anualment d'un volum de sortides que superen sovint les entrades o s'hi aproximen, cosa que provoca saldos migratoris interautonòmics baixos o fins i tot negatius, com s'observa clarament els anys 2020 (-1.911) i 2021 (-2.191) (vegeu el [quadre RIII-1.1](#)).

1.2.

MIGRACIÓ EXTERIOR I INTERAUTONÒMICA

En conjunt, la immigració exterior presenta una trajectòria de creixement sostingut que reproduceix de manera prou fidel els cicles econòmics expansius i recessius de l'economia regional. En l'evolució econòmica recent, la immigració internacional ha crescut en èpoques de bonança, i s'han assolit entrades d'immigrants que oscil·laren entre 20.000 i 26.000 persones/any, mentre que s'ha contret en conjuntures recessives, com ara els anys posteriors a la crisi financera de 2008. En efecte, la migració exterior es mostra també sensible als cicles econòmics

QUADRE RIII-1.1. MIGRACIONS EXTERIORS I INTERAUTONÒMIQUES. BALANÇOS MIGRATORIS									
	Entrades exterior	Entrades interautonòmiques	Total entrades	Sortides exterior	Sortides interautonòmiques	Total sortides	Saldo migratori exterior	Saldo intraautonòmic	Saldo net total
2008	22.323	18.279	42.610	8.204	15.223	23.427	14.119	3.056	17.175
2009	15.048	16.410	33.467	10.851	16.095	26.946	4.197	315	4.512
2010	11.618	15.437	29.065	11.296	16.576	27.872	322	-1.139	-817
2011	12.544	16.361	30.916	11.126	16.104	27.230	1.418	257	1.675
2012	12.015	18.309	32.336	9.945	13.913	23.858	2.070	4.396	6.466
2013	11.659	17.617	31.289	13.866	12.556	26.422	-2.207	5.061	2.854
2014	11.612	17.023	30.649	8.965	13.364	22.329	2.647	3.659	6.306
2015	12.535	17.121	31.671	7.598	13.672	21.270	4.937	3.449	8.386
2016	15.130	17.599	34.745	7.710	12.261	19.971	7.420	5.338	12.758
2017	20.196	17.118	39.331	9.446	13.787	23.233	10.750	3.331	14.081
2018	23.323	18.080	43.421	7.996	14.148	22.144	15.327	3.932	19.259
2019	26.096	17.243	45.358	6.957	15.528	22.485	19.139	1.715	20.854
2020	17.001	12.095	31.116	6.875	14.006	20.881	10.126	-1.911	8.215
2021	17.576	13.318	32.915	11.850	15.509	27.359	5.726	-2.191	3.535
Mitjana anual del període	16.334	16.572	34.921	9.478	14.482	23.959	6.857	2.091	8.947

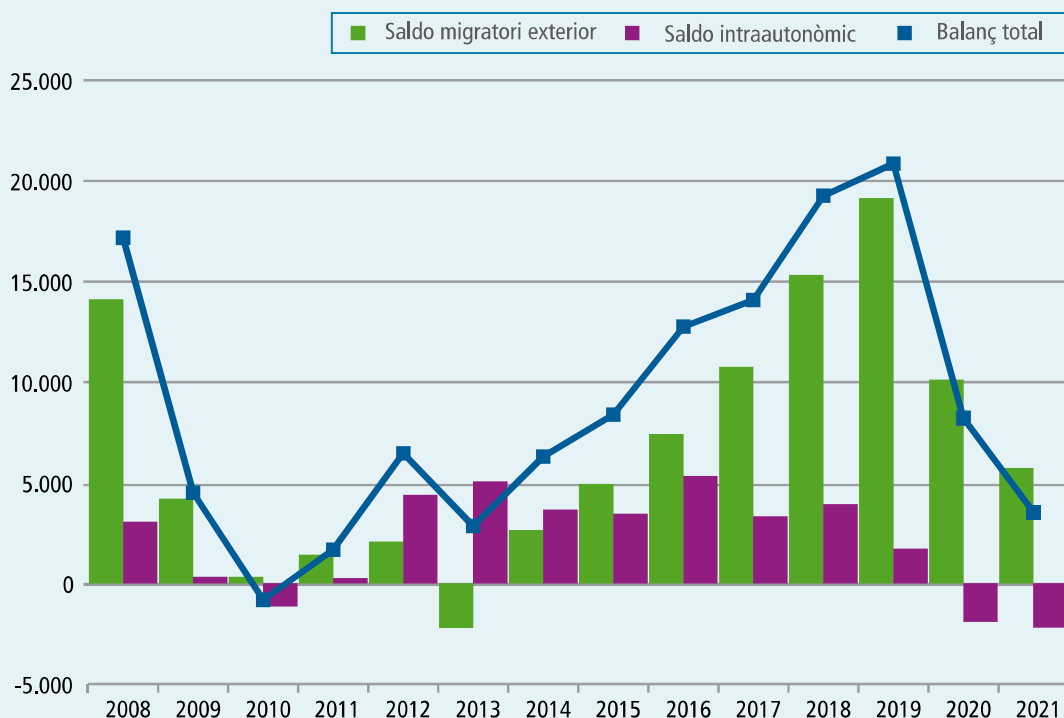
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2024), Migracions exteriors i interiors. Sèrie 2008-2021.

recessius, no només per la disminució dels fluxos d'entrada, sinó també per l'increment de les sortides, però sense arribar a oferir balanços negatius. Tant és així que en el període 2008-2021 només l'any 2013 el balanç exterior resultà negatiu (-2.207 persones). Com es pot veure en el [gràfic RIII.1.2](#), el creixement migratori a les Balears està fortament condicionat pel saldo migratori exterior que mostra una tendència creixent a llarg termini, amb un període clarament expansiu del 2016 al 2019.

El balanç migratori exterior és el resultat de la confluència de dues grans tendències. Una primera és l'existència de dos fluxos immigratoris de desigual intensitat, d'una banda, de persones

procedents de països sud-americans i de Centreamèrica-Carib, i de l'altra, de països africans. Aquests darrers no tenen pèrdues per emigració superiors a una quarta part del total rebut, per la qual cosa constitueixen els dos grans components positius del balanç migratori (+73 % procedent de països sud-americans i centreamericans/Carib i un 16 % de països africans). La segona tendència és l'existència de diversos fluxos circulants de migrants que registren saldos positius/negatius baixos segons els anys, de manera que els fluxos arribats es compensen amb fluxos sortints gairebé equivalents, com succeeix en el cas dels països europeus (+6 %), asiàtics (+3 %), Amèrica del Nord (1 %) o països europeus no comunitaris (-1 %). Aquest

Gràfic III-1.2.
Saldos migratoris exteriors i interautonòmics a les Illes Balears (2008-2023)

Font: INE (2024), Migracions exteriors i interiors. Sèrie 2008-2021.

enorme dinamisme fa que les Balears tenguin la taxa de migració exterior bruta amb l'estranger més alta d'Espanya, amb un 58,83 %, enfront d'un 38,46 % de la mitjana nacional, i ocupi la quarta posició quant a la taxa de migració exterior neta (15,5 %), després de Madrid (21,7 %), València (19,4 %) i Catalunya (15,9 %).

Per la seva banda, la migració interautonòmica, tot i ser més regular, ofereix un balanç migratori final més baix, que comporta un increment mitjà anual d'unes 2.000 persones, respecte de les prop de 7.000 que aporta la migració internacional. Els moviments migratoris interautonòmics sembla que tenen força en els períodes de crisi econòmica, quan es fa més evident la contracció de les arribades de població estrangera, però aquest és només un efecte derivat de la regularitat més elevada en els fluxos d'entrada i sortida d'aquest col·lectiu.

Aquest fenomen, tanmateix, no es tradueix necessàriament en un saldo migratori més elevat, ja que la població procedent d'altres comunitats —tot i ser més nombrosa la major part dels anys en termes d'entrades— presenta també una taxa de sortida més elevada. Això es deu a l'elevada mobilitat residencial i a la presència de treball estacional i precari, que afavoreix cicles curts de residència.

En definitiva, l'anàlisi dels fluxos migratoris revela que els saldos positius que han alimentat el creixement demogràfic balear són atribuïbles principalment a la tendència creixent i sostinguda de la immigració internacional, especialment en el conjunt del cicle 2003-2008 i a partir

de 2015, sense menystenir un balanç migratori positiu de molt menys volum aportat per la migració de caràcter interautonòmic.

1.3.

EFFECTES DE LES MIGRACIONS SOBRE L'ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ DE L'ARXIPÈLAG

L'arribada sostinguda de població migrant al llarg d'aquests darrers setanta anys ha transformat de manera profunda l'estructura demogràfica de l'arxipèlag balear, i ha afectat diverses dimensions de la població resident que s'han reflectit també en els àmbits socioeconòmics i territorials. Un dels efectes més immediats ha estat el rejuveniment de la piràmide d'edats, atès que el gruix migratori es concentra en la franja dels 20 als 40 anys, grups d'edat que en bona part de les societats desenvolupades està en regressió per l'efecte de l'envelliment demogràfic. L'arribada de migrants ha enfortit les cohorts centrals que sustenten la població activa, la qual cosa ha donat com a resultat una taxa de dependència econòmica de la població inactiva (infants i gent gran) més favorable. Aquesta circumstància, que té efectes positius, en tant que redueix la pressió sobre el sistema de pensions en augmentar els cotitzants a la Seguretat Social, no ens ha de fer pensar que minva les demandes de serveis socials ni d'atenció sanitària, ja que la reducció percentual del pes dels col·lectius enve-

llits o dels infants no redueix en absolut el nombre total de persones reals que conformen la població dependent, per més que el seu pes relatiu aparentment es redueixi. Així, per exemple, la taxa de dependència (<16 i >64) s'ha mantingut entorn del 44 % en relació amb la població entre 16-64 anys entre 1998 i 2024, mentre que en termes absoluts, el nombre total de persones dependents ha augmentat en 114.221 (+46 %).

Pel que fa a la composició per sexes, les poblacions immigrants no han alterat substancialment la taxa de masculinitat, encara que des de 2005 les Balears supera lleugerament el 100 %, igual que Múrcia i Castella-la Manxa. La prevalença d'un determinat sexe es fa més evident per alguns llocs d'origen i per la naturalesa dels llocs de treball oferts, com ara l'agricultura o la construcció, que atreuen més proporció de mà d'obra masculina, o els serveis d'atenció i cura de gent gran, que atreuen mà d'obra femenina. La tendència, si més no, és cap al reequilibri a mitjà termini, gràcies als processos de reunificació familiar. La presència de dones immigrants, que sovint presenten en el moment de l'arribada pautes de fecunditat més alta que les dones residents d'igual edat, contribueixen a incrementar temporalment les taxes de natalitat, de manera que compensen les taxes de fecunditat més baixes observades en la població autòctona. Nogensmenys, la tendència a mitjà termini és a escurçar les diferències. Mentre el 1975 la taxa global de fecunditat de les dones estrangeres residents a les Balears era del 66,73 % enfront del 42,15 % de les dones espan-

yoles, el 2023 les taxes s'havien reduït ja al 38 % i al 27 %, respectivament.

La incorporació progressiva de nous residents procedents, principalment, de l'estranger comporta també una diversificació dels models familiars. El 2022 les Balears era la comunitat autònoma que registrava menys percentatge de població espanyola a les llars (79 %). Igualment, les Balears és juntament amb Múrcia i Canàries una de les tres comunitats autònomes on més d'un 10 % de les llars estan compostes per cinc membres o més. Encara més clarament, el 2024, les Balears és la comunitat autònoma espanyola amb més percentatge de població amb nacionalitat estrangera 21,02 %, quan la mitjana estatal se situa en un 15 %.

L'impacte dels fluxos migratoris també es fa notar sobre el territori. Els migrants no es distribueixen de forma homogènia, sinó que tendeixen a concentrar-se en determinats municipis o zones amb més dinamisme econòmic o disponibilitat de treball. Aquesta concentració genera conjunts demogràfics molt distints i, en conseqüència, desequilibris interns, especialment entre nuclis turístics i zones interiors o rurals, que generen demandes de serveis públics també diferenciades, especialment en relació amb el sistema educatiu, l'atenció primària de salut o el sistema públic de transport.

Finalment, en l'àmbit econòmic, l'entrada de població en edat de treballar suposa un augment directe de l'oferta laboral que cobreix llocs de feina en sectors clau com ara l'hoteleria, la construcció, l'agricultura, feines domèstiques i la cura a persones dependents. En absència de polítiques d'integració efectives, aquesta especialit-

zació del mercat laboral pot acabar dualitzant i segregant per orígens la població treballadora, fet que pot condicionar alhora les seves condicions contractuals i, en definitiva, dificultar la necessària cohesió social.

En definitiva, la migració, especialment en edat laboral, actua com a factor compensatori dels desequilibris demogràfics, però alhora planteja reptes complexos en matèria d'acollida, planificació i cohesió social. La clau per transformar aquest fenomen en una oportunitat sostenible passa per una governança demogràfica activa que entengui la migració no només com una resposta quantitativa, sinó com una palanca per a la transformació social equilibrada.

1.4.

LA DISTRIBUCIÓ MUNICIPAL DE LA POBLACIÓ MIGRANT DINS L'ARXIPÈLAG

Les distintes trajectòries demogràfiques i econòmiques de les illes que conformen l'arxipèlag permeten diferenciar el comportament dels moviments migratoris en cada una. Del conjunt balear, actualment les Pitiüses són les que presenten un perfil demogràfic amb més pes de residents forans, segons el lloc de naixement. El 2022, dels nou municipis de les Balears que superaven el 30 % de població nascuda a l'estranger, cinc eren pitiüsos: Sant Joan de Labritja (38,7 %), Formentera (32,8 %), Santa Eulàlia del Riu (32,7

%), Eivissa (32,2 %) i Sant Antoni de Portmany (30,2 %)².

En paral·lel, si ens fixam en els municipis que registren menys percentatge de població nascuda a les Balears, tornam a trobar tots els municipis pitiüsos entre aquells on la població autòctona és inferior al 50 %. Formentera, amb només un 37 % de població nascuda a les Balears, és el municipi amb menys pes de població autòctona, seguit per Eivissa (38 %), Santa Eulàlia des Riu (38,3 %), Calvià (38,5 %), es Mercadal (39,5 %), Sant Antoni de Portmany (40,5 %), Sant Josep de sa Talaia (41,1 %) Sant Joan de Labritja (41,7 %), Capdepera (42,6 %), Alcúdia (43,9 %), Deià (45,3 %), Son Servera (45,3 %), Andratx (48,4 %) i Santanyí (48,2 %).

Finalment, Sant Francesc Xavier (Formentera) (30,2 %) i Sant Josep de sa Talaia (33,1 %) també estan entre els quatre municipis que superen el 30 % de població nascuda a altres comunitats autònomes. És evident, doncs, que són les Pitiüses les que han sofert una reconfiguració demogràfica més important en termes relatius. Mallorca, al contrari, atesa la seva extensió i població total més gran, presenta un perfil mixt, on es combinen municipis costaners amb una forta presència de població estrangera i peninsular, amb municipis de l'interior i de la Serra on la població nascuda a les Balears és encara predominant. Així,

2. Sant Josep de sa Talaia registrà un 25 % de població nascuda a l'estranger. La resta de municipis amb més d'un 30 % de població nascuda a l'estranger són Deià (37,8 %), Calvià (36,5 %), Alcúdia (32,3 %) i Andratx (30,2 %).

mentre que a municipis com Calvià, Alcúdia o Son Servera superen el 30 % de població estrangera, altres com Mancor, Petra, Santa Maria del Camí, Llubí, Consell, Binissalem, Maria de la Salut, Sant Joan, Lloseta, Vilafranca, Bunyola, Esporles, Selva, Santa Eugènia, Marratxí, Búger, Sencelles, Algaida i Escorca superen el 70 % de població nascuda a les Balears.

Menorca és l'illa on, majoritàriament, la població estrangera no supera el 25 % en cap dels municipis. En canvi, la població nascuda en altres comunitats autònomes té un pes rellevant en bona part dels municipis illencs, com es Mercadal (36 %), es Castell (30 %), Sant Lluís (30 %) o Maó (23 %) (vegeu el [gràfic RIII-1.3](#)).

Les evidències empíriques indiquen que l'arribada de població forana al llarg d'aquests darrers setanta anys ha sostingut un creixement demogràfic, primer gràcies als saldos migratoris positius

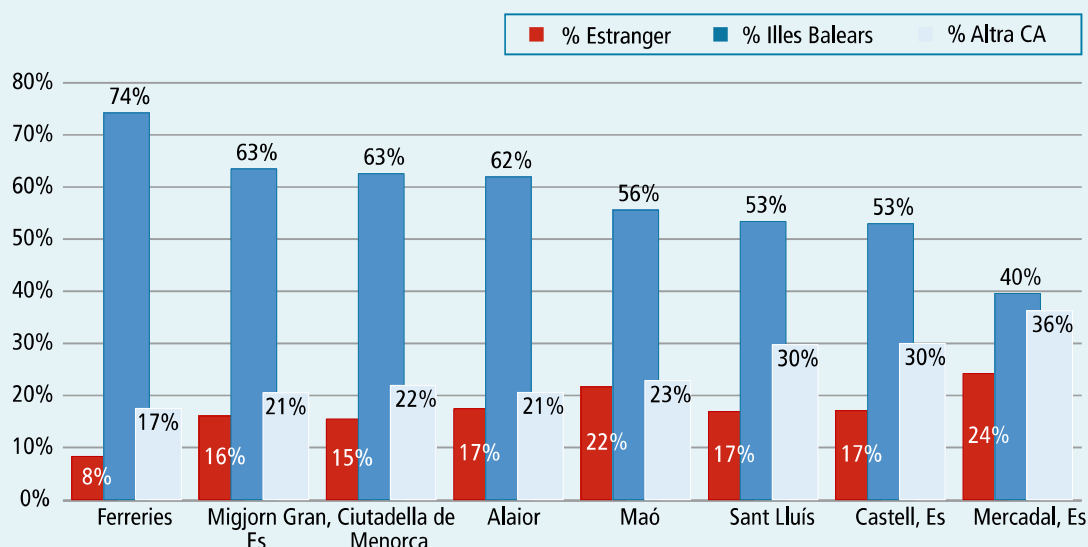
peninsulars, i des de finals del segle XX, a través de la migració internacional. Aquest procés ha generat un augment del pes dels residents no nascuts a les Balears (entre el 30 % i el 40 % en molts de municipis), un rejueniment relatiu gràcies a l'arribada de població en edat de treballar i de tenir fills, i una diversificació d'origen geogràfic i cultural de la població.

1.5.

L'ESTRUCTURA PER EDATS SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

Resulta altament significatiu analitzar la distribució relativa de la població per lloc de naixement i grups d'edat, perquè la gràfica resultant evidencia la transformació en l'origen de la població arribada a

Gràfic RIII-1.3.
Distribució de la població de Menorca segons el lloc de naixement (2022)

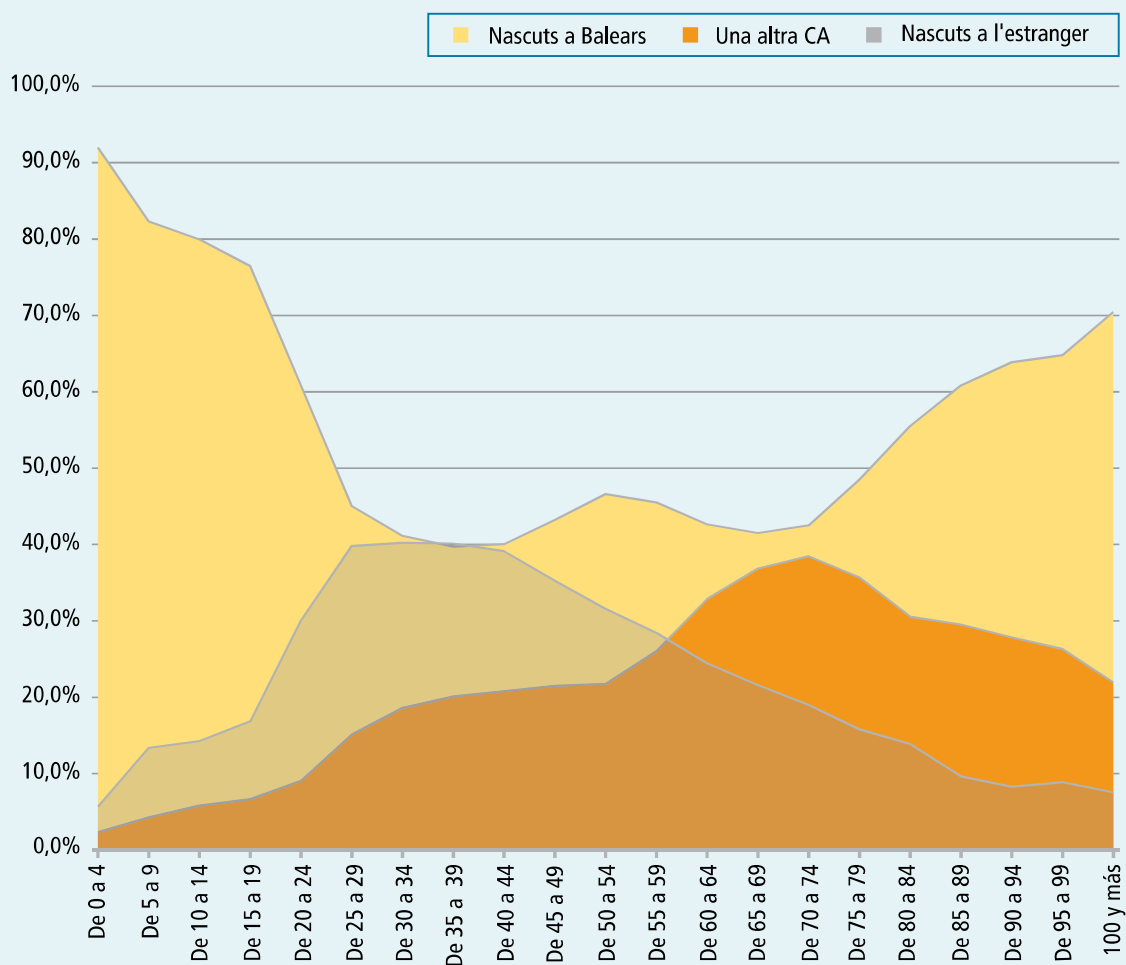

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i l'Ibstat (2024), Cens de població.

les Balears en els darrers cinquanta anys (vegeu el [gràfic RIII-1.4](#)). En el moment actual (2024), la corba d'edats que dibuixa la població nascuda en una altra comunitat autònoma assolix el seu punt més àlgid en el grup d'edat entre 70 i 74 anys (38 % de la població d'aquesta franja d'edat), de manera que mostra els residents que arribaren a les Balears durant els anys seixanta i setanta del segle

passat atrets per l'expansió econòmica. Per la seva banda, la corba d'edats que dibuixa la població nascuda a l'estranger es concentra en edats molt més joves. Representen ja el 30 % en el grup d'edat dels 20 als 24 anys, i fins al 40% entre els 30 i 44 anys. En paral·lel, la població nascuda a les Balears supera el 50 % només entre els grups d'edat dels menors de 24 anys i els majors de 80 anys, la qual cosa

Gràfic RIII-1.4.
Distribució relativa de la població per lloc de naixement a les Illes Balears (2024)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i l'Ibstat (2024), Cens de població.

prova que la població actual és fruit d'un procés lent i transformador del conjunt de la població de l'arxipèlag.

La població actualment resident a les illes és el resultat d'un llarg procés de reconfiguració de la seva composició que ha afavorit la diversitat i la convivència. El procés continua viu i resulta particularment accelerat degut a l'actual composició internacional dels fluxos migratoris, com demostra l'augment de matrimonis mixtos, en què un dels dos cònjuges és estranger, que el 2023 representaren el 27,8 % dels matrimonis, enfront només del 8,6 % dels matrimonis en què ambdós contraents eren estrangers. Això indica que existeixen processos d'arrelament i d'integració, com és previsible en un context en què molts dels fills dels migrants nascuts ja a les illes s'identifiquen amb l'entorn i afavoreixen la construcció d'identitats mixtes que desborden les categories «autòctons» o «nouvinguts», que no deixen de ser metàfores parcials que simplifiquen indegudament processos històrics i socials força més complexos. Per altra banda, la mobilitat de sortida, creixent en períodes de crisi i també al final del cicle de la vida laboral activa, comporta el retorn d'efectius de migrants al seu lloc d'origen o a altres destinacions geo-

gràfiques, per la qual cosa les dinàmiques demogràfiques són canviants i han de ser observades a mitjà i llarg termini.

Aquest procés de creixement sostingut, marcat per una dependència estructural dels saldos migratoris positius, està transformant profundament la realitat social, territorial i econòmica de l'arxipèlag. Per tant, és fonamental comprendre aquesta evolució per poder analitzar adequadament qualsevol altra variable estructural —com el PIB, la renda o la demanda de serveis públics—, ja que constitueix el context demogràfic de base sobre el qual operen la resta de processos socials i econòmics. Tot i això, també és cert que una població canviant i, per definició, amb dificultats per arrelar-se en el territori, pot suposar noves problemàtiques d'integració cultural i social.

La clau rau a entendre que la societat balear del segle XXI és, per definició, diversa i en moviment, i que el futur dependrà més de com es gestioni aquesta realitat plural que no pas de la seva composició aritmètica per llocs de naixement, nacionalitat o qualsevol altra categoria geogràfica o legal.

Estrategia Europea de Gestión del Asilo y la Migración

Enero 2026
#MigrationEU

La Estrategia de la UE de Gestión del Asilo y la Migración establece la concepción de la política de migración y asilo de la UE durante los próximos cinco años. Se basa en los avances sustanciales alcanzados en los últimos años, en los que las llegadas ilegales se han reducido a la mitad y se han introducido reformas importantes por medio del Pacto sobre Migración y Asilo.

La Estrategia reafirma la determinación de la UE de desarrollar e implementar una política de migración y asilo que sea justa y firme, y que gestione eficazmente la migración junto con nuestros socios internacionales, manteniéndose fiel a los valores europeos.

El número de personas que han atravesado las fronteras ilegalmente ha disminuido más de un 50 % desde 2023.

Objetivos

La UE continuará protegiendo a quienes lo necesiten y trabajando para atraer a personas de talento y habilidades, con el fin de promover la competitividad en la UE. Para ello, debemos prevenir los abusos del sistema y trabajar para reducir aún más la migración ilegal. Corresponde a Europa decidir quién llega a la UE.

Prevenir la migración ilegal y dismantelar el tráfico criminal.	Proteger a las personas que huyen de la guerra y la persecución.	Alentar el talento a venir a la UE para aumentar la competitividad.
---	--	---

Prioridades

Intensificación de la diplomacia migratoria

- ✓ Trabajar en una diplomacia migratoria asertiva, que promueva los intereses y los valores de la UE;
- ✓ Llegar a acuerdos globales que garanticen una cooperación en materia de migración que sea efectiva y basada en derechos;
- ✓ Adoptar un enfoque que tenga en cuenta toda la ruta, incluyendo la cooperación con organizaciones internacionales, para ofrecer protección más cerca de los países de origen de los migrantes, por ejemplo, mediante centros polivalentes a lo largo de las rutas migratorias;
- ✓ Luchar contra los traficantes por medio de la Alianza Global, nuevas herramientas legales y un régimen de sanciones para los traficantes de migrantes;
- ✓ Promover las vías de protección y retorno desde terceros países.

Fronteras fuertes de la UE para garantizar el control y la seguridad

- ✓ Implementar un nuevo sistema digital de gestión fronteriza con el Sistema de Entrada/Salida (EES) y el nuevo Sistema Europeo de Autorización de Información de Viajes (ETIAS);
- ✓ Establecer controles obligatorios y procedimientos fronterizos en nuestras fronteras exteriores;
- ✓ Nuevo mandato más fuerte para Frontex.

Un sistema de asilo y migración justo, sólido y adaptable

- ✓ Centrarse en implementar y fortalecer aún más el Pacto sobre Migración y Asilo;
- ✓ Adaptar el Pacto a los retos emergentes y complementar la legislación con nuevos aspectos innovadores;
- ✓ Implementar la digitalización adicional de los procedimientos de asilo y retorno bajo el Pacto.

Retorno más efectivo y readmisión

- ✓ Construir un sistema común europeo de retornos bajo la propuesta de reglamento en materia de retornos;
- ✓ Mejorar la cooperación con los países terceros en la readmisión mediante el uso y el refuerzo de la caja de herramientas de la UE para promover la cooperación.

Movilidad laboral y de talento para promover la competitividad

- ✓ Reforzar la orientación hacia la atracción de talento de acuerdo con las necesidades de mano de obra de la UE con el fin de aumentar la competitividad;
- ✓ Ampliar las asociaciones de talento y desarrollar la plataforma informática EU Talent Pool;
- ✓ Simplificar las normas, por ejemplo, sobre el reconocimiento y la validación de cualificaciones y formación;
- ✓ Combatir la ocupación ilegal y la explotación de los trabajadores migrantes y mejorar su integración.

Para el próximo Marco financiero plurianual, la Comisión propuso 81.000 millones de euros en el ámbito de los asuntos internos y un instrumento de Europa Global, con el fin de proporcionar los recursos financieros necesarios para apoyar los objetivos establecidos en esta estrategia.

© Unión Europea, 2026

Se permite la reproducción de este documento, siempre que se indique su procedencia y se señale cualquier cambio que se haga (licencia Creative Commons Attribution 4.0 International). Para cualquier uso o reproducción de elementos que no sean propiedad de la UE, puede ser necesario solicitar permiso directamente a los respectivos titulares de los derechos. Todas las imágenes son © Unión Europea, salvo que se indique lo contrario.